28.04.2021

Урок 19-20

Лабораторно-практична робота №5-6

Тема: Проектування структури сайту та гіперпосилання.

Мета: ознайомитися з структурою сайту та гіперпосиланнями.

Проектування структури сайту

Після визначення мети створення сайту і врахування наведених вище порад можна розпочинати проектування структури сайту, насамперед його системи навігації. Якщо відвідувач не зуміє зорієнтуватись у ній, він просто залишить веб-сайт. Тому варто подумати над схемою гіперпосилань, які поєднають окремі сторінки в одне ціле.

Термін ***навігація*** означає систему, схему пересування у просторі.

Цим терміном можна назвати схему пересування інформаційним простором як усього Інтернету, так і окремого сайту.

Кожен веб-сайт повинен містити відомості про автора, контактну інформацію, а також повідомлення про права інтелектуальної власності на вміст ресурсу. Корисним є повідомлення про дату останнього оновлення веб-сайту: це допомагає відвідувачам оцінити достовірність, надійність та актуальність наведеної інформації.

Вибір інформаційної архітектури

Інформаційна архітектура сайту — це сукупність методів та способів створення структури з веб-сторінок.

Можна виділити такі різновиди інформаційних архітектур сайту.

Все в одному. Це найпростіша модель: всю інформацію розміщують на одній сторінці. Якщо матеріалу для сайту не дуже багато і його можна розмістити на одній сторінці, то зазвичай так і слід зробити — не варто ускладнювати структуру вигаданими розділами та непотрібними гіперпосиланнями. Проте на такій сторінці обов'язково потрібно розмістити всю необхідну інформацію, зокрема контактну.

Однорівнева модель. Всі сторінки є рівнозначними, і на кожну можна перейти з будь-якої іншої. Це найпоширеніша модель для простих сайтів, які

містять невелику кількість розділів, наприклад, «Головна сторінка», «Про нас», «Контакти», «Товари».

Індекс. У цій структурі є головна сторінка з посиланнями на всі інші. Вона часто містить список матеріалів, які можна знайти на сайті. За таким принципом можуть бути реалізовані телефонні довідники, енциклопедії чи інші сайти подібного типу.

Ромашка. Ця модель є корисною для подання чітких лінійних залежностей, коли одна дія чітко має йти за іншою, а всі вони в будь-якому разі починатимуться на головній сторінці.

Прикладом сайту з такою структурою є сервіс електронної пошти, де відвідувач може створити лист, а у процесі його написання прикріпити до нього файл. Цю дію не можна виконувати на головній сторінці, а лише після переходу до написання листа.

Чітка ієрархія. На сторінку нижчого рівня можна потрапити лише через її «батька». Прикладом використання такої архітектури є сайт розподілу офісів певної компанії по містах України, адже кожен офіс може бути розташований лише в одному місті. Так само і гілка обговорень у форумі стосується однієї теми, водночас одна тема може мати кілька гілок обговорення.

Багатовимірна ієрархія. За такої організації вмісту сайту відвідувач може знайти той самий матеріал різними способами, тобто реалізовано кілька ієрархій, які перетинаються між собою.

Типовим прикладом такої архітектури є сайт Амазон (http://www.amazon.com/), за допомогою якого виконувати пошук книжки можна за жанром, автором чи назвою твору.

Пошукова система. Функція пошуку часто може бути використана як навігаційна можливість чи елемент архітектури.

Відвідувачу на головній сторінці сайту пропонують виконати пошук, після чого йому надають перелік сторінок сайту, що відповідають заданим критеріям. Це дає змогу відразу переходити до шуканих матеріалів, не користуючись ієрархіями чи індексами.

Проте така функція потребує досить якісного пошукового механізму, який має бути вбудований у сайт.

Необхідно підібрати таку структуру сайту, яка буде найзручнішою та зрозумілою для відвідувача. Після цього слід визначитися з її проектом, беручи до уваги такі фактори:

• **доступність** — навігація є одним із найважливіших елементів будь-якої сторінки, тому необхідно зробити її доступною в будь-який момент, тобто навігація має бути реалізована (або принаймні дубльована) простими HTML-кодами, а не ефектами Flash, Java, JavaScript, які можуть відтворюватися не на всіх комп'ютерах відвідувачів;

• ЗМІСТОВНІСТЬ — ЗМІСТ гіперпосилань має відповідати змісту ресурсів, на які вони посилаються, щоб людина, яка вперше потрапила на сайт, розуміла його структуру;

• видимість — гіперпосилання повинні виділятися з навколишніх елементів у певний спосіб;

• цілісність — можливість навігації слід реалізувати на всіх сторінках сайту (не обов'язково за допомогою однакових меню, але засоби навігації повинні бути впізнавані).

Часто виникає проблема деталізації структури, тобто питання про те, на скільки блоків слід розбивати вміст сайту. Під час її вирішення слід пам'ятати про одну особливість веб-сторінок: відвідувачі не люблять горизонтальних лінійок прокручування! Якщо вертикальні лінійки допустимі, то в жодному разі не можна змушувати відвідувачів гортати текст горизонтально. Нормальним вважають розташування матеріалу на 2-3 екранах із вертикальним прокручуванням.

Крім того, слід враховувати й розміри файлів веб-сторінки. Відвідувач розраховує на те, що вона завантажуватиметься не довше десяти секунд. Якщо це відбувається упродовж однієї секунди, він не відчуває дискомфорту, якщо до десяти секунд — не відволікається на інші завдання. Коли процес очікування триває довше зазначеного терміну, відвідувач починає відкривати інші сторінки і навряд чи дочекається повного завантаження першої. Це також необхідно

враховувати, поділяючи матеріал на частини. Таке обменайбільше впливає на мультимедійні елементи — графіку аудіо- та відео-матеріали, тому варто оптимізувати їхній розмір перед розміщенням в Інтернеті.

Проектування гіперпосилань

Гіперпосилання — це найважливіша частина гіпертексту і «цементуючий матеріал» Інтернету. Посилання має сповіщати відвідувача про те, що той отримає, клацнувши його. Підкреслений текст повинен визначати зміст об'єкта, до якого буде здійснено перехід.

Одне з найстаріших правил веб-дизайну застерігає від використання таких гіперпосилань, як «клацніть тут». Замість фрази: «Для ознайомлення з інформацією про історію мережі Інтернет клацніть тут» краще писати:

«Ви можете ознайомитися з додатковою інформацією про історію мережі Інтернет». Якщо порівняти ці дві фрази, то побачимо, що словосполучення «клацніть тут» не несе жодного змістового навантаження, воно нічого не означає. Краще, щоб текст гіперпосилання інформував про тематику кінцевого об'єкта переходу. Це особливо важливо для відвідувачів, я к і мають проблеми із зором і користуються голосовими браузерами. Ці браузери озвучують текст, що відображається на екрані, для тих, хто не може бачити його.

Більшість браузерів використовує два кольори для відображення гіперпосилань — ще не відвідані сторінки за умовчанням виділяють синім кольором, а відвідані — фіолетовим. Дуже часто веб-розробники використовують інші кольорові гами, проте якщо прийнято рішення змінити стандартні кольори, це слід зробити якомога зрозуміліше. Краще використати яскравіший та тьмяніший відтінки одного тону. Не рекомендовано встановлювати однакові кольори для відвіданих та невідвіданих гіперпосилань.

Хід роботи

1. Відкрийте у браузері головну сторінку Представництва Європейської Комісії в Україні за адресою: http://www.delukr.ec.europa.eu/.

2. Розгляньте елементи навігації, наявні на сторінці.

Тут міститься одночасно кілька їх різновидів: навігаційний рядок у заголовку сторінки, горизонтальне меню (Головна сторінка, Контакти, Мапа сайту. Посилання, Вакансії, Стажування), спливаюче меню (Про нас, ЄС та Україна, Інформаційні джерела, Конкурси та гранти, Що таке ЄС, Що нового, Актуальна інформація. Зовнішні відносини ЄС). Після вибору будь-якого посилання відбувається перехід на сторінку, що містить відповідну інформацію.

3. Відкрийте почергово сторінки за такими адресами:

http://www.astra.lviv.ua/cs/;

http://uk.wikipedia.org/;

http://www.apple.com/;

http://www.alex.poninska.pl/;

http://news.bbc.co.uk/;

http://ostriv.in.ua/;

http://leoburnett.ca/

та занотуйте типи навігаційних елементів і способи оформлення гіперпосилань, які використовують на цих сторінках.

Виконати завдання та надсилати на адресу

olia.dubina2017@gmail.com

У темі листа вказати номер групи, прізвище та ім'я.